

Habakuk

Is dit Uw weg?

Bijbelstudie: Habakuk

Groiegroepen C.G.K. Groningen
Seizoen 2007/2008, nr. 6

Inleiding

In de Bijbel komen we twaalf “kleine” profeten tegen. Dit “klein” heeft betrekking op de omvang van hun boek. Tezamen vormden de twaalf één boekrol. Habakuk is één van deze twaalf “kleine” profeten. Wat opvalt bij de profeet Habakuk is dat hij de gebruikelijke volgorde omdraait. In plaats van Gods boodschap te brengen, en zo tussen God en zijn volk te staan, richt hij zich tot God met zijn moeiten en die van het volk. De betekenis van zijn naam, daarover verschillen de meningen. Habakuk kan vertaald worden met “omhelzing”. Maar ook met “handenvouwer” of “handenwringing”. Die laatste betekenis past wel mooi bij de inhoud van dit profetenboekje. Handenwringend zien we deze profeet (ruim 600 voor Christus, enige jaren voor de Babylonische ballingschap) door de straten van Jeruzalem lopen; Jeruzalem waar de wetteloosheid heerst, het recht struikelt op de straten en waar degenen die zich van Gods niets aantrekken macht uitoefenen op hen die God willen dienen (Hab.1:1-4). God grijpt u nog in, zo vraagt de profeet zich af (1:1).

“Jawel”, antwoordt God. *Ik laat de Chaldeeën komen...* (1:6). Dat zijn, met een ons bekender woord, de Babyloniërs. Dat kan er bij Habakuk niet in. God gebruikt de nog goddelozere Babyloniërs om zijn eigen volk te straffen (1:12-13)? Habakuk klaagt bitter tegenover God over de onrechtvaardigheid hiervan en wacht op Gods antwoord (2:1).

De kern van Gods antwoord vinden we in 2:4: *Wie niet oprecht is kwijnt weg, maar de rechtvaardige zal leven door zijn trouw.* Dit woord van de HEER doet sterk denken aan Psalm 1. *De HEER beschermt de weg van de rechtvaardigen, de weg van de goddelozen loopt dood* (Ps.1:6). Héél basaal gezegd: eerlijk duurt het langst. Gods recht – waar degene die op Hem vertrouwt een beroep doet - heeft een langere adem dan het onrecht van de wetteloze. Aan de ene kant de koning van Babel als afbeelding van iedereen die zich tegenover God opstelt en zijn wil (Thora!) opzij schuift. Aan de andere kant spreekt dit woord van God over de rechtvaardige; de rechtvaardige die zich vastklemt aan God en die ernaar verlangt om Gods wil (Thora: wegwijzer voor het leven!) te doen. Die rechtvaardige zal leven door zijn trouw. Dat wil niet zeggen dat hij niet zal sterven. Dat wil wel zeggen dat zijn leven niet zal opgaan in de dood. Wie zich aan God vasthoudt heeft toekomst, zelfs na het sterven (vergelijk Joh.11:25-26). Het geheim van de rechtvaardige? Dat ik “amen” leer zeggen op Gods woord. Dat woord “amen” ligt opgesloten in het hebreeuwse woord voor trouw. Mijn leven ligt “vast” in God.

Uit het antwoord dat God geeft blijkt dat alle kwaad uiteindelijk zal worden gestraft. De HERE zal op zijn tijd handelen. Intussen mag en moet Habakuk totaal op God vertrouwen – en zijn geboden bewaren. We herkennen hier ook woorden zoals we die in Psalm 73 terugvinden (Ps.73:3 en 16-17). Wie op God vertrouwt mag verder kijken dan de ellende lang is. De moeite is vaak om “in geloof” tot dat verder kijken te komen!

Aan het slot van Habakuk 3 komen we die prachtige woorden tegen waarin de profeet zich volledig overgeeft aan zijn God. In vers 16 staat hij nog op zijn benen te trillen, wachtend op de dag van het onheil. Maar al zal de vijgeboom niet bloeien, al zal..., al zal...: *toch zal ik juichen voor de HEER, jubelen voor de God die mij redt. God, de HEER, is mijn kracht, hij maakt mijn voeten als hinden...* Hier zijn we beland in de kern van het vertrouwen op God. Tegen de klippen op.

Wat een God dat Hij ons tot dat lied kan brengen! Over die God lezen we in de daaraan voorafgaande verzen: Hab. 3:3-7: Gods majesteit, 8-12: Gods macht, 13-15: Gods trouw!

Om te beginnen

- ☛ (Hab.1:5) Vertel elkaar een geloof-het-of-niet verhaal uit je eigen leven. Waarom wordt het wel of niet geloofd?

Bezinning vanuit de bijbel

📖 Lezen Habakuk 1: 1-4

1. “Hoe lang nog, HEER?” “Waarom?” Luistert God wel? Wat is jouw ervaring daarmee?
2. Zie je parallellen met vandaag in Habakuks beschrijving? Zo ja, welke?
3. Hoe bepaal jij de scheidslijn tussen wettelozen en rechtvaardigen?

 Lezen Habakuk 1: 5-7

4. *“Er gebeurt iets...uitzonderlijks..” Gods gebeds”verhoring” is uitzonderlijk. Het wordt eerder erger dan beter. Enig idee waarom de HERE God dit doet?*
5. *Kennen wij onze eigen of gemeenschappelijke “Chaldeeën”? Zo ja, welke?*

 Lezen Habakuk. 2: 1-5 en 18-20

6. *Habakuk gaat (2:1) op zijn wachtpost staan: ziet uit naar Gods antwoord. Hoe gaat dat bij jou als je gebeden hebt? Welk doel had je toen je je gebed uitsprak?*
7. *Zie vers 4: Wie is hier de niet-oprechte? “Zal leven”: Welk leven wordt bedoeld?*
8. *Vers 18 heeft het over “stomme afgoden”. Wat wordt daarmee bedoeld? Wat zouden de “stomme afgoden” van onze tijd zijn? Welk contrast zie je met de woorden van vers 20? Hoe verklaar je bij jezelf/anderen dat vertrouwen op die “stomme afgoden”?*

 Lezen Habakuk 3: 2-3 en 16-19

8. *Hoeveel tijd denk je dat er ligt tussen Habakuk 2 en 3? Hoe snel aanvaard jij de weg die God gaat met je leven?*
9. *“Maar toon uw mededogen als het tumult losbarst” (NBG 1951: gedenk in de toorn aan ontfermen). Hoe verhouden die twee woorden zich tot elkaar: toorn en ontfermen. Herken je er iets van in je eigen leven?*
10. *Waarop is het “toch” van Habakuk 3: 18 gebaseerd?*

Om over door te praten

- a. *Wat vind je van de toon in Habakuks spreken tot God (1:1-4)? Bereik jij die toonhoogte wel eens? Of zou je niet durven / kunnen / willen?*
- b. *Bespreek de stelling: Habakuk 2: 4 is een vrome spreuk waar ik in mijn leven niet mee uit de voeten kan.*
- c. *Welk “Babylon” zie jij vandaag de dag opdoemen?*
- d. *De profeet Habakuk bidt heel wat af. Hoe zou hij aankijken tegen de spreuk “ bid en werk”?*
- e. *Bespreek de stelling:”Toch zal ik juichen” is boven jezelf uitroepen.*

Zingen

 Gezang 460

1. Loof de Koning, heel mijn wezen,
gij bestaat in zijn geduld,
want uw leven is genezen
en vergeven is uw schuld.
Loof de Koning, loof de Koning,
tot gij Hem ontmoeten zult.	2. Looft Hem als uw vaadren deden,
eigent u zijn liefde toe,
want Hij bergt u in zijn vrede,
Zegenend wordt Hij niet moe.
Looft uw Vader, looft uw Vader,
tot uw laatste adem toe.
3. Ja, Hij spaart ons en Hij redt ons,
Hij kent onze broze kracht.
Hij bewaart ons, Hij ontzet ons
van de boze en de macht.
Looft uw Heiland, looft uw Heiland,
die het licht is in de nacht.	4. Snel vergaan de mensenkinderen
als de bloemen op het veld.
God alleen is onverminderd
steeds dezelfde sterke held!
Looft de Heer van dood en leven,
Hem die onze dagen telt.